

1. Referentie

Referentie	Stevens, F., Van den Broek, A & Vandeweyer, J. (2003). <i>Time use of adolescents in Belgium and the Netherlands</i> . Conference proceeding, paper voorgedragen op 25th IATUR Conference on Time Use Research: 'Comparing Time', Brussels, 17-19 september 2003.
Taal	Engels
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Conference proceeding

2. Abstract

In dit rapport wordt de tijdsbesteding van Belgische en Nederlandse adolescenten (12- tot 18-jarigen, die voltijds school lopen in het secundair onderwijs) vergeleken. De activiteiten van de jongeren op school- en weekenddagen tijdens het schooljaar (niet vakantieperiodes) wordt bekeken. Ook de genderverschillen worden hierbij geanalyseerd. De gegevens die in dit rapport gebruikt werden zijn afkomstig van het Belgisch Tijdsbudgetonderzoek 1999 (VUB-NIS) en het Nederlands Tijdsbudgetonderzoek 2000 (SCP).

Dit rapport toont aan dat Belgische leerlingen tijdens schooldagen meer tijd besteden aan schoolgerelateerde taken dan Nederlandse leerlingen, maar dat ze ook over meer vrije tijd beschikken. Televisie kijken is de belangrijkste vrijetijdsbesteding in beide landen, maar de Belgische leerlingen kijken meer televisie tijdens schooldagen dan de Nederlandse leerlingen. Nederlandse leerlingen besteden meer tijd aan betaald werk, persoonlijke behoeften (vooral slaap, dutjes & persoonlijke verzorging), sociale relaties en hobby's tijdens schooldagen dan de Belgische leerlingen. Deze verschillen tussen de twee landen blijven ook tijdens het weekend bestaan.

De Belgische leerlingen spenderen meer tijd aan huishoudelijke taken, lezen meer en besteden meer tijd aan spelen en culturele activiteiten (film, sport en cultuur) op schooldagen. Nederlandse leerlingen daarentegen brengen meer tijd door aan de computer. Sekseverschillen zijn vooral duidelijk merkbaar op jonge leeftijd. Meisjes hebben al een hogere werklast (schooltaken, betaald werk en huishoudelijk werk) en minder vrije tijd tijdens de tienerjaren dan jongens van hun leeftijd. In tijdsbesteding zijn sekseverschillen in Nederland minder duidelijk dan in België.

3. Trefwoorden

Thema(s)	Gezin, gezondheid, mobiliteit, onderwijs, vrije tijd, welzijn, werk
Trefwoord(en)	huiswerk, persoonlijke behoeften, subjectieve gezondheid, tijdsbesteding, verplaatsingen, vrijwilligerswerk

4. Onderzoeker

Oprichtgever	/
Onderzoeker(s)	<p>F. Stevens & J. Vandeweyer</p> <p>Onderzoeksgroep TOR Vakgroep Sociologie VUB Pleinlaan 2 1050 Elsene Tel: 02/ 629 20 24 Fax: 02/ 629 30 52 torgroep@vub.ac.be http://www.vub.ac.be/TOR</p> <p>A. Van Den Broek</p> <p>Sociaal en Cultureel Planbureau Postbus 16164 2500 BD Den Haag Nederland</p>

	Tel: +3170/ 340 70 00 Fax: +3170/ 340 70 44 info@viaweb.SCP.NL www.scp.nl
--	--

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Waaraan besteden adolescenten uit België en Nederland hun tijd? Bestaan er belangrijke verschillen tussen de manier waarop adolescenten uit België en Nederland hun tijd besteden? Bestaan er significante verschillen in de tijdbesteding tussen jongens en meisjes?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeksmethode	In beide landen is er sprake van een kwantitatief onderzoek. Toch zijn de gebruikte methoden in beide landen verschillend. België: 8382 respondenten tussen 12 en 95 jaar oud werden gevraagd om gedurende twee dagen (een schooldag en een weekenddag) een dagboek bij te houden. In het dagboekje moesten ze om de tien minuten de activiteit neerschrijven waarmee ze op dat moment bezig waren, evenals de mensen die daarbij betrokken waren en eventuele verplaatsingen die ze voor de activiteit gedaan hadden. Naast het dagboekje werd er van iedere respondent ook een individuele vragenlijst afgenomen. Voor dit rapport werden enkel de respondenten tussen de 12 en 19 jaar, die nog school liepen in het secundair onderwijs, uit de totale groep geselecteerd (N= 838). Nederland: 1813 respondenten werd gevraagd om gedurende een week een dagboek bij te houden. In het dagboekje moesten ze om het kwartier noteren wat ze op dat moment aan het doen waren aan de hand van een geprecodeerde activiteitenlijst. Naast dit dagboek werd in de week voor en na de dagboeknota's een individuele vragenlijst van de respondenten afgenomen. Uit deze groep respondenten werd ook enkel de personen tussen de 12 en 19 jaar, die school liepen in het secundair onderwijs, weerhouden (N= 175).
Onderzochte groep	België: 838 mensen (444 jongens en 294 meisjes) tussen 12 en 19 jaar die school lopen in het secundair onderwijs, zowel uit Vlaanderen als uit Wallonië. Nederland: 175 respondenten (95 jongens en 80 meisjes) tussen 12 en 19 jaar oud.
Bereik	Internationaal (België en Nederland)

7. Resultaten

Schoolgerelateerde tijdsbesteding	Belgische leerlingen spenderen gemiddeld zeven en half uur aan schoolgerelateerde taken op schooldagen. In het weekend beperken ze dit schoolwerk tot één uur. Nederlandse leerlingen spenderen gemiddeld een uur minder aan school dan de Belgische leerlingen. Niet alleen zijn ze minder lang op school, ook besteden ze minder tijd aan het huiswerk. Meisjes besteden gemiddeld meer tijd aan schoolwerk dan jongens.
Betaald werk Huishoudelijk werk	De Belgische leerlingen besteden bijna geen tijd aan betaald werk tijdens het schooljaar, maar werken vooral in de zomermaanden. Omdat de analyses zich beperken tot het schooljaar, besteden Belgische jongeren bijna geen tijd aan betaald werk. Dit in tegenstelling tot hun Nederlandse leeftijdsgenoten, waar werken tijdens het schooljaar vrij normaal is. Nederlandse jongeren spenderen, in vergelijking tot Belgische jongeren, vrij veel tijd aan betaald werk. De Nederlandse jongeren besteden in het weekend meer tijd aan betaald werk dan op schooldagen. Meisjes hebben vaker een betaalde job dan jongens. Wanneer het over huishoudelijke taken gaat wordt dit sekseverschil nog duidelijker. De tijd die Belgische en Nederlandse leerlingen op schooldagen aan huishoudelijke taken besteden is ongeveer dezelfde. De inbreng van Belgische leerlingen verdubbelt tijdens de weekenddagen terwijl dit voor de Nederlandse leerlingen slecht een beetje toeneemt. Schoolgerelateerde tijd, tijd besteed aan huishoudelijk werk en betaald werk maken de werklast uit van tieners. Belgische leerlingen hebben een hogere werklast dan Nederlandse leerlingen, waarbij in beide landen de meisjes een hogere werklast kennen dan de jongens.
Persoonlijke behoeften	Adolescenten hebben gemiddeld een halve dag nodig om aan al hun persoonlijk behoefte tegemoet te komen. Het overgrote deel gaat uit naar slaap. Slaap: Alle jongeren slapen in het weekend meer dan op schooldagen. De Nederlandse

	<p>jongeren slapen op schooldagen langer dan Belgische leerlingen, terwijl dit verschil in het weekend niet bestaat. Meisjes slapen in beide landen op schooldagen minder dan de jongens, maar meer in het weekend.</p> <p>Eten en persoonlijke verzorging: Tijdens schooldagen wordt er in beide landen evenveel tijd aan eten gependeed. In het weekend spenderen de Belgische adolescenten meer tijd aan eten. In het weekend en tijdens schooldagen besteden de Belgische leerlingen ongeveer evenveel tijd aan persoonlijke verzorging. In Nederland spenderen ze hier in het weekend meer tijd aan dan tijdens schooldagen. Meisjes spenderen meer tijd aan persoonlijke verzorging dan jongens.</p>
Vrijwilligerswerk en religieuze activiteiten	<p>Vrijwilligerswerk speelt zich vooral af in het weekend, maar beperkt zich tot 15 minuten. Jongens doen meer aan vrijwilligerswerk dan meisjes, dit verschil is in Nederland duidelijker.</p> <p>Nederlandse leerlingen spenderen meer tijd aan religieuze activiteiten dan de Belgische leerlingen. In België blijven religieuze activiteiten beperkt tot enkele minuten en alleen in het weekend.</p>
Vrije tijd	<p>De Belgische leerlingen beschikken gemiddeld over vier uur vrije tijd op schooldagen en zeven en half uur tijdens het weekend. De Nederlandse leerlingen beschikken tijdens de schoolweek over drie uur en 43 minuten vrije tijd. In het weekend beschikken ze gemiddeld over zeven uur en 13 minuten vrije tijd.</p> <p>De extra vrije tijd van Belgische jongeren gaat vooral naar televisie. Belgische leerlingen kijken meer televisie dan Nederlandse leerlingen. Belgische leerlingen kijken in het weekend meer naar televisie dan op schooldagen. Jongens kijken meer TV dan meisjes, maar in het weekend verdwijnt dit verschil.</p> <p>Tijdens het weekend wordt gemiddeld anderhalf à twee uur aan sociale relaties gependeed door Belgische leerlingen. Bij de Nederlandse adolescenten ligt dit gemiddelde zelfs nog hoger. In België hebben de meisjes meer sociale activiteiten dan jongens, terwijl dit genderverschil in Nederland niet bestaat.</p> <p>In Nederland en België spenderen de leerlingen ongeveer evenveel tijd aan sport. Algemeen valt het op dat jongens meer aan sport doen dan meisjes.</p> <p>Het computergebruik in de vrije tijd ligt in Nederland hoger dan in België. Algemeen besteden jongens meer tijd aan de computer dan meisjes, maar dit verschil tussen beide geslachten is in Nederland kleiner dan in België.</p> <p>Belgische leerlingen lezen over het algemeen meer dan de Nederlandse leerlingen, vooral in het weekend. Opvallend is dat de Nederlandse jongens minder lezen dan hun vrouwelijke medeleerlingen.</p> <p>In beide landen wordt ongeveer evenveel naar muziek geluisterd en in beide landen wordt in het weekend meer naar muziek geluisterd dan op schooldagen. In Nederland luisteren de jongens tijdens het weekend meer naar muziek dan de Nederlandse meisjes.</p> <p>De tijd die adolescenten aan hun hobby spenderen is veel groter in Nederland dan in België. De gependeede tijd neemt toe tijdens het weekend. Algemeen valt het op dat jongens twee keer meer tijd spenderen aan hun hobby dan de meisjes.</p> <p>Film en cultuur zijn voor de jongeren vooral weekendactiviteiten. Belgische leerlingen spenderen hier meer tijd aan dan Nederlandse leerlingen. In Nederland worden deze activiteiten meer door meisjes beoefend dan door jongens.</p>
Verplaatsingen	Op schooldagen wordt in beide landen meer tijd gependeed aan verplaatsingen dan op weekenddagen.
Gezondheidssituatie	Bijna alle Belgische leerlingen geven aan in een goede gezondheid te verkeren. 72% van hen geeft aan in een zeer goede gezondheid te verkeren, terwijl dit bij de volwassenen slechts 41% is. De Nederlandse adolescenten zijn minder tevreden. Slecht 38% van hen zegt in een goede gezondheid te verkeren. Deze verschillen in resultaten moeten vooral verklaard worden vanuit een verschillende persoonlijke perceptie over gezondheid.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Aan het einde van de 19de eeuw groeit het idee dat de jeugd een aparte levensfase is, waarbinnen de jongeren al meer kunnen dan kinderen, maar nog niet over dezelfde competenties beschikken als volwassenen. De moderne samenleving ondersteunt de jongeren in dit volwassen-worden via allerlei organisaties, zoals het onderwijs. Doorheen de tijd zijn steeds meer jongeren gaan studeren en is het onderwijs niet langer voorbehouden aan een elite. Toch bestaan er tussen de Westerse landen heel wat verschillen in de manier waarop onderwijs wordt georganiseerd. De organisatie heeft ook een direct effect op het dagelijks leven van de jongeren en dat wordt ook duidelijk in dit onderzoek. In België kiest men voor een strikte scheiding van werk en onderwijs, terwijl de arbeidsmarkt in Nederland veel flexibeler is waardoor schoolgaande jongeren wel een betaalde job uitvoeren. Hierin schuilt dan ook meteen het belangrijkste verschil in tijdsbesteding tussen beide landen. De Belgische leerlingen kennen een hogere werklast wat school betreft en besteden minder tijd aan slapen, persoonlijke verzorging en religieuze activiteiten dan de Nederlandse leerlingen. Nederlandse jongeren besteden dan weer meer tijd aan betaald werk. De vrije tijd wordt vooral voor de televisie doorgebracht. Nederlandse leerlingen besteden meer tijd aan sociale relaties. In beide landen hebben meisjes meer werklast (schoolgerelateerde taken, huishoudelijk werk en betaald werk), terwijl jongens meer vrije tijd hebben, die ze vooral aan televisie besteden. De sekseverschillen zijn in België meer uitgesproken dan in Nederland. Dit rapport toont dat tijdsgebruik institutioneel ingebed is. Onderwijs en arbeidsmarkt beïnvloeden het tijdsgebruik van jongeren. Indirect zorgt het beleid daarvoor, maar ook culturele institutionele settings (zoals gender) hebben consequenties voor de tijdsbesteding van jongeren.